

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2025 – 2026

Limba și literatura rromani maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 3

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

O JEKHTO SUBIJËKTO

(30 pùnttură)

1. O sènso/ o xatàripen e alavesqo „phuro” andar o dino tèksto si: „moș, bătrân”. **2 pùnttură**
2. a **2 pùnttură**
3. c **2 pùnttură**
4. - vaș o xramosaripen e titulosqo andar o tèksto: „Kon si o Phuro Krećuno?” **2 pùnttură**
- vaș o laćho ćacàripen e amboldipnasqo **2 pùnttură**
5. Dela pes po 1 pùntko vaș o laćho alosaripen svakone enuncosqo. **6 x 1 pùntko = 6 pùnttură**

O enùnco	Si ćacēs	Na si ćacēs
a. O phuro butărno gelās e khelnorrenća and-o fòros te bikinel len.	X	
b. P-o fùndo e gonesqo maj sas jekh khelnorro.	X	
c. O phuro phendās so kamel te kerel khelnorre kaj bikinel len le savorre ćhavorenće andar i lùmja.		X
d. Le phuresqe ćorre gada paruvden pen and-e aver lole śukar gada.	X	
e. O anav e phuresqo sas o Phuro Krećuno.	X	
f. O phuro unklilās and-i sania thaj xurāndilās karing o ćeros, and-jekh paramićaqi lùmja.		X

6. - dena pen **4 pùnttură** vaș o koncinùto/ o ander e xramosaripnasqo. Dikhela pes sar si prezentisarde e zanglimata , **palal sar śaj te vastdas e ćorre ćhavoren, te keras len lośale**. Dikhela pes te/ kana e siklòvne labàren/ utilizisaren jekh ćaço xramosaripen thaj jekh śukar xramosaripen (te si jekh ekspresivo xramosaripen).

- dela pes **1 pùntko** kana e siklòvne na keren gramatikane, leksikàlo vi puntuaciaqe doša.
- dela pes **1 pùntko** kana o xramosaripen si les 50-80 alava.

7. - dena pen **6 pùnttură** vaș o koncinùto/ o ander e xramosaripnasqo. Dikhela pes sar e siklòvne ćacàren penqo amboldipen palal o phenipen le duje ćhavenqo. Dikhela pes te/ kana e siklòvne labàren/ utilizisaren jekh ćaço xramosaripen thaj jekh śukar xramosaripen (te si jekh ekspresivo xramosaripen).

- dela pes **1 pùntko** kana e siklòvne na keren gramatikane, leksikàlo vi puntuaciaqe doša.
- dela pes **1 pùntko** kana o xramosaripen si les 60-100 alava.

O DUJTO SUBIJÈKTO

30 pùnturǎ

1. c 2 pùnturǎ
2. a 2 pùnturǎ
3. b 2 pùnturǎ
4. Dela pes po 1 pùntko vaş o laço xramosaripen e alavenço andar e parantèze: *naisarav, xramosardǎn, mançe, kamipnaça*. 4 x 1 pùntko = 4 pùnturǎ
5. Vaş o laço keripen e propoziciaço and-i savi o alav „svàturǎ” te avel ka-o kèzo nominatìvo. 4 pùnturǎ
6. Vaş o laço keripen e frazaço and-i savi e *predikàturǎ te aven e vèrburǎ „kamel” thaj „avel”*. 4 pùnturǎ
7. Dela pes po 1 pùntko vaş svàko laçi doş savi sas laçhes laçhardi:
3a p-o ~~ti~~ tiro drom khethanes le Devleça! Trebal te patås anda lesþe thaj anda e manuşa save ~~vastav~~ vastden tut. Ambolde karing i ~~romane~~ rromani komuniteta andar i o laçhipen savo dine les tuqe aver zene. 4 x 1 pùntko = 4 pùnturǎ
8. dena pen 6 pùnturǎ vaş o koncinùto/ o ander e xramosaripnasço. Dikhela pes sar e siklòvne cáçaren penço amboldipen palal „**sosþar si importànto te avas pakivale and-o amaro zivipen?**”. Dikhela pes te/ kana e siklòvne labären/ utilizisaren jekh cáço xramosaripen thaj jekh şukar xramosaripen (te si jekh ekspresìvo xramosaripen).
- dela pes 1 pùntko kana e siklòvne na keren gramatikane, leksikàlo vi puntuaciaçe doşa.
- dela pes 1 pùntko kana o xramosaripen si les 40-70 alava.

O TRINTO SUBIJÈKTO

30 pùnturǎ

O ander/ o koncinùto le xramosaripnasço – 20 pùnturǎ

E pùnturǎ avena dine kana:

- vakǎresa palal e e tekstosqi tème; 4 pùnturǎ
- vakǎresa palal e alavençi orìgina; 6 pùnturǎ
- xramosaresa o fundamentàlo vokabulàro andar i rromani çhib; 6 pùnturǎ
- xramosaresa palal o drom e rromane çhibăço. 4 pùnturǎ

O organizisaripen thaj o prezentisaripen e godănço – 4 pùnturǎ

- o organizisaripen e godănço – 2 pùnturǎ
- sar si prezentisarde e godǎ – 2 pùnturǎ

E xramosaripnasqi redaktàcia – 6 pùnturǎ

- vaş e vortografiaçe règule – 3 pùnturǎ
- vaş e puntuaciaçe règule – 2 pùnturǎ
- vaş o şukar xramosaripen – 1 pùntko

NOTĂ! Nu se vor puncta următoarele aspecte: truismele, utilizarea unor idei cu caracter general, folosirea nejustificată a conceptelor de teorie literară, a citatelor și a referințelor irelevante scopului comunicării, utilizarea clișeeilor lingvistice și ideatice.